Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

120

Vragen van het lid **Vermeer** (BBB) aan de Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Financiën over *de Nationale Investeringsinstelling en publieke investeringscapaciteit* (ingezonden 2 september 2026).

Antwoord van Minister **Herbert** (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de Ministers van Financiën en van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 25 september 2026).

Vraag 1
Hoe kunnen Invest-NL en Invest International in de periode tot de oprichting van de Nationale Investeringsinstelling (NII) voldoende invulling blijven geven aan de investeringsopgaven uit de Wennink-agenda?

Antwoord 1
Op dit moment geven Invest-NL en Invest International al gedeeltelijk invulling aan de investeringsopgaven uit de Wennink-agenda door te investeren binnen de vier Wennink domeinen. Tot de oprichting van de NII kunnen Invest-NL en Invest International daarnaast verder invulling geven door: (i) een leidende rol te spelen in het financieringsgereed maken van projecten; (ii) te investeren met grotere tickets in scale-ups en projectfinancieringen; (iii) blended finance instrumenten in te zetten om risico's van projecten te verlagen en hiermee privaat kapitaal te mobiliseren; (iv) expertise verder op te bouwen in specifieke sectoren; en (v) nieuwe co-investment en fondsstructuren te ontwikkelen met banken, pensioenfondsen en andere investeerders vooruitlopend op de oprichting van de NII.

Vraag 2
Wanneer bereiken Invest-NL en Invest International naar verwachting de grens van hun huidige investeringscapaciteit?

Antwoord 2
Zoals aangekondigd in de op 25 september jl. aan uw Kamer, zullen Invest-NL en Invest International ondergebracht worden in de nog op te richten Nationale Investeringsinstelling (NII). Voor de NII is additioneel circa € 3,3 miljard vrijgemaakt. Via de NII waarborgt het kabinet dat het kernkapitaal voldoende kan worden ingezet voor zowel het nationale als internationale domein. Hiermee wordt dus een bestendige financieringsstructuur geboden voor het realiseren van zowel de doelstellingen van Invest-NL als die van

ah-tk-20262027-120
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

Invest International. Het kabinet kiest ervoor om zo snel mogelijk aan de slag te gaan met de NII.
Tot de formele oprichting van de NII is het van belang dat Invest-NL en Invest International de komende periode hun activiteiten kunnen voortzetten. Dit wordt reeds grotendeels geborgd omdat er nog kapitaalstortingen op de Financiënbegroting zijn gereserveerd voor beide ondernemingen. Voor Invest-NL geldt dat zij de voor 2026 gereserveerde € 330 mln. nog niet volledig heeft benut. Daarnaast staat voor Invest-NL voor 2027 € 277 mln. en 2028 € 150 mln. gereserveerd. Voor Invest International geldt dat zij de gereserveerde € 150 mln. voor 2026 nog niet volledig heeft benut en dat er nog € 100 mln. is gereserveerd voor 2027.
Invest International en Invest-NL hebben beide aangegeven dat zij tot de formele oprichting van de NII aanvullend kernkapitaal nodig hebben. De Staat is hierover met de ondernemingen in gesprek. De continuïteit voor beide ondernemingen wordt gedurende de overgangsperiode geborgd. Aanvullend kapitaal voor Invest-NL en Invest International op de reservering voor de NII op de Aanvullende Post wordt betrokken in het reguliere begrotingsproces. Het kabinet zal waarborgen dat Invest-NL en Invest International in de aanloop naar de oprichting van de NII niet in investeringscapaciteit tekort komen.

Vraag 3
Vanaf welk moment kunnen zij zonder aanvullende kapitaalstorting geen nieuwe verplichtingen meer aangaan?

Antwoord 3
Zie beantwoording bij vraag 2.

Vraag 4
Hoe groot is naar verwachting de aanvullende kapitaalbehoefte van Invest-NL en Invest International tot het moment waarop de NII volledig operationeel is?

Antwoord 4
Zie beantwoording bij vraag 2.

Vraag 5
Bent u bereid om vóór de oprichting van de NII een deel van de hiervoor gereserveerde € 3,3 miljard beschikbaar te stellen aan Invest-NL en Invest International om te voorkomen dat in de tussenliggende periode een financieringsgat ontstaat?

Antwoord 5
Ja, zie beantwoording bij vraag 2.

Vraag 6
Welke inhoudelijke en sectorale kaders bent u voornemens mee te geven aan de NII?

Antwoord 6
Hiervoor verwijs ik u naar de Kamerbrief van 25 september j.l. over de stand van zaken van de Nationale Investeringsinstelling.

Vraag 7
Op welke wijze wordt de Kamer betrokken bij het vaststellen en controleren van deze kaders?

Antwoord 7
Tijdens de parlementaire behandeling van de machtigingswet kunnen Kamerleden via schriftelijke en mondelinge vragen, debatten en moties hun voorkeuren op de inhoud van de investeringskaders kenbaar maken. Het is aan de Nationale investeringsinstelling zelf om op basis van eigen investeringsbeleid individuele investeringsbeslissingen te nemen. Deze dienen binnen haar (nog vast te stellen) wettelijke doelstelling te passen. Daarnaast informeren Ministers de Kamer regelmatig over ontwikkelingen rond de NII,

bijvoorbeeld via voortgangsrapportages of brieven. Over deze stukken kunnen Kamerleden debatteren of Kamervragen stellen.

Vraag 8
Hoe wordt geborgd dat Invest-NL, Invest International en de toekomstige NII zich binnen de door regering en Kamer vastgestelde kaders richten op het versterken van het Nederlandse verdienvermogen en de strategische economische positie van Nederland?

Antwoord 8
Invest-NL en Invest International werken binnen hun bestaande wettelijke kaders, doelstellingen en taken. Deze doelstellingen en taken dragen bij aan het Nederlandse verdienvermogen en de strategische economische positie van Nederland.
De doelstelling en taken van de NII zijn toegelicht in de Kamerbrief van 25 september jl. en worden wettelijk verankerd. Ook wordt de NII ingericht als staatsdeelneming en zal binnen de vastgestelde wettelijke en beleidsmatige kaders zelfstandig opereren. Binnen deze kaders neemt de NII onafhankelijke investeringsbeslissingen.
Een onafhankelijke Raad van Bestuur geeft dagelijks leiding en daarmee uitvoering aan de wettelijke doelstellingen en taken. Een onafhankelijke Raad van Commissarissen houdt toezicht op de Raad van Bestuur en daarmee op de uitvoering van de vastgestelde kaders.
Het aandeelhouderschap van de NII wordt belegd bij de Minister van Financiën, conform de Nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2022. Via het aandeelhouderschap wordt ook beoordeeld en gemonitord hoe de NII (financieel) opereert binnen de vastgestelde kaders. De Minister van Economische Zaken en Klimaat is beleidsverantwoordelijk voor de NII als geheel. De Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is primair verantwoordelijk voor het internationale domein. Een belangrijk aspect van de beleidsverantwoordelijkheid van beide ministeries is het definiëren en inhoudelijk borgen van het publiek belang, waaronder het versterken van het Nederlandse verdienvermogen.

Vraag 9
Welk budget is beschikbaar voor projecten die bijdragen aan de winning, verwerking, recycling en veilige aanvoer van kritieke grondstoffen en materialen?

Antwoord 9
Beide instellingen zijn actief op dit thema. Invest-NL heeft in haar nieuwe strategie een expliciete focus op kritieke grondstoffen. Invest International heeft in de afgelopen twee jaar interne expertise opgebouwd en een strategie ontwikkeld op kritieke grondstoffen. Het hoofddoel is om naast versterken van het Nederlandse verdienvermogen de Nederlandse economie ook weerbaarder te maken en die waardeketens te ondersteunen die hieraan het meeste bijdragen. Invest International volgt hierin de geprioriteerde grondstoffen en waardeketens zoals genoemd in de Kamerbrief Kabinetsinzet Nationale Grondstoffenstrategie van 7 juli jl. Er is een projectpijplijn ontwikkeld voor internationale private investeringen die bijdragen aan de Nederlandse strategische autonomie. Deze projecten passen in de portfolio maar er is geen gereserveerde budget. De beide instellingen beoordelen de projecten op de eigen merites.

Vraag 10
Bent u van mening dat de huidige financieringsmogelijkheden voldoende zijn voor strategische grondstoffenprojecten met lange looptijden, hoge aanvangsrisico's of een onrendabele top? Zo nee, bent u bereid de huidige staatsinvesteerders hiervoor een afzonderlijk financieringsinstrument of gericht mandaat te geven?

Antwoord 10
De huidige financieringsmogelijkheden van strategische grondstoffenprojecten zijn beperkt. Zoals toegelicht in de Kamerbrief Kabinetsinzet Nationale Grondstoffenstrategie wordt bekeken of additionele financiering voor kritieke grondstoffenprojecten ter beschikking kan worden gesteld via de regeling

Energie en Klimaat Onderzoek en Ontwikkeling Circulaire Economie (EKOO-CE). Deze regeling voor kritieke grondstoffen wordt in oktober opengesteld. Daarnaast wordt de mogelijkheid voor bedrijven om voor kritieke grondstoffenprojecten gebruik te maken van de Demonstratie Energie- en Klimaatinnovatie Circulaire Economie subsidie (DEI+ CE) op dit moment overwogen.
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 9, hebben Invest-NL en Invest Internationaal geen afzonderlijk financieringsinstrument voor kritieke grondstoffen, maar past deze sector wel in hun mandaat.

Vraag 11
Welke concrete projecten en waardeketens op het gebied van kritieke grondstoffen kunnen Invest-NL en Invest International de komende twee jaar ondersteunen en welk publiek budget is hiervoor naar verwachting nodig?

Antwoord 11
Invest International gaat volgens planning twee tot vier investeringsovereenkomsten op het gebied van kritieke grondstoffen tekenen dit jaar, gefinancierd met bestaande financiële producten. De investeringspijplijn van Invest International bestaat onder meer uit investeringen in de waardeketen van permanente magneten, batterijen en defensiegoederen.
Daarnaast is het de ambitie van het kabinet dat strategische projecten voor leveringszekerheid sneller uit de ontwikkelfase komen, zoals toegelicht in de Kamerbrief Kabinetsinzet Nationale Grondstoffenstrategie.

Vraag 12
Hoeveel privaat en Europees kapitaal kan met publieke investeringen in deze projecten naar verwachting worden gemobiliseerd en hoe weegt u deze hefboomwerking mee bij de verdere vormgeving van de NII?

Antwoord 12
De business case voor kritieke grondstoffen investeringen is doorgaans moeilijker om rond te krijgen door volatiele prijzen. Hoeveel kapitaal kan worden gemobiliseerd en hoe groot de hefboomwerking is, verschilt per project.
De doelstelling en taken van de NII zijn omschreven in de Kamerbrief van 25 september jl. Indien passend binnen deze kaders, kan de NII besluiten dergelijke investeringen te doen.